

Nuori kielikuvien käytön mestari Johan Kahl (1721–1746)

Syyskuun alkupuolella 1746 tuli Tukholman herrnhutilaiseen yhteisöön järkyttävä uutinen. Nuori, vasta puoliväliin kolmatta elämänsä vuosikymmentä päässyt, yhteisön ehkä lahjakkain virsirunoilija **Johan Kahl** oli hukkunut yhdessä sisarustensa lasten kanssa syysmyrskyssä.

Nuoresta iästään huolimatta Kahl oli ehtinyt tehdä herrnhutilaisten uuteen Sions Sångers -nimiseen laulukirjaan useita kymmeniä virsiä, joista lukuisat ovat monien mielestä vielä yli 250 vuotta myöhemmin Pohjanlahden itäpuolella Siionin virsien rakastetuimpia helmiä.

KÖYHÄSTÄ PERHEESTÄ VALTION TÖIHIN

Johan Kahl syntyi suurperheeseen visbyläisen kauppiaan pojaksi. Perheen köyhyydestä johtuen hänen oli jo varhain lähdettävä kotoaan ansaitsemaan itse elantonsa. Kahl päätyi Tukholmaan kuninkaallisen revisiolaitoksen kirjuriksi.

Kahl olisi varmaan jäänyt historian unhoittamaksi lukuisten muiden kruunun virkamiesten tavoin, ellei hän olisi viehtynyt 1740-luvun alkupuolella Tukholman Herrnhutilaisten seurasta sekä ajatuksista, ja päättynyt rustaamaan muiden yhteisön nuorten miesten kanssa virsirunoja.

KAHLIN VIRSIENTÄ SUURET KUVAT

Johan Kahl osaa hienolla tavalla käyttää suuria kielikuvia, jotka hänen virsissään heräävät eloon. Kahlin kyvystä tehdä vaikutus kielikuvillaan kertoo, että hänen ylösnousemukseen aamuun sijoittuva iankaikkisuusvirtensä

Koko luomakunta hiljenee vain kuunnellakseen sielun ja Jumalan välistä puhetta.

(Maat, metsät hiljenneinä)

Nyt ylös, sieluni (SV 255, VK 632) on saanut kunnia-kaan paikan paitsi Siionin virsien, myös kirkkovirsikirjan viimeisenä virtenä. Myös Kahlin *Maat, metsät hiljenneinä* (SV 220, VK 532) on vakiinnuttanut paikkansa virsikirjan iltavirsien helmenä.

Molempia näitä virsiä yhdistävät kauniit, suuret, värikkäät kielikuvat, jotka maalaavat veisaajan eteen elävänä maisemia, jotka vievät milloin hiljentyneiden metsien ja tyyntyneiden merien äärelle, milloin ylösnousemukseen aamun pasuunan pauhun tuolle puolelle katsomaan serafien ja kerubien soittoa Karitsalle.

KOKO LUOMAKUNTA PUHUTTELEE SIELUN SISIMPÄÄ

Johan Kahl käyttää monissa virsissään luontokuvauksia. Luontokuvauksilla Kahlin virsissä on kuitenkin selkeä merkitys. Luonto näyttäytyy niissä Jumalan suunnitelman ja puhuttelun osoittajana. Kahlin virsissä luonto ikään kuin on suuri evankeliumin julistaja.

Kahl lukee luontoa kristillisen julistuksen vertauskuvana, kuten iltavirressä *Kuin lintu lentäen* (SV 231), missä linnun vapaa liittäminen kaukaisuuteen muistuttaa minun jumittumisestani synteihini. Samassa virressä rannaton ja avara meri kertoo Jumalan armon rajattomuudesta.

Mestarillinen esimerkki Kahlin tavasta tuoda luonto julistamaan ihmiselle löytyy jo mainitusta iltavirrestä *Maat, metsät hiljenneinä*. Virsi maalaa herkän, mutta valtavan kuvan kokonaan tyyntyneestä luonnosta, joka hiljenemisellään paitsi kiittää Jumalaa, myös herkistyy kuulemaan sielun sisäistä hiljaista puhetta (uusimmassa versioissa sielun sijasta puhuu sydän).

Miten valtavaan arvoon tämä nostaa köyhän ihmis-sielun! Koko luomakunta hiljenee vain kuunnellakseen sielun ja Jumalan välistä puhetta.

Tämän vertauksen tehovoima on hiukan haalentunut käännösten ja uudistusten myötä. Alkuperäisessä ruotsinkielisessä versiossa Kahl aloittaa tämän virren käskyllä:

Palstalla
tutkaillaan
edesmenneitten
virsirunoilijoiden
ajatuksia ja
töitä.

MIKA NUORVA

Viime kesänä veisattiin Nivalan herättäjäjuhllilla.

”Sieluni! Katso, kaikki on hiljaa.” Virren ensimmäisen suomennoksen toisen säkeistön alku tuo väkevällä tavalla myös esille, miten luonto vaikenee vain sieluni kiitoksen tähden:

”Kaikk’ ilma vaikeneepi,
ja niin kuin kuulteleepi,
kuink’ kiitosta teet nyt.”

(Laguksen suomentamat Siionin virret 215:2)

NUORUUDESSA ON VOIMAA

Olen usein ihailnut ja ihmetellyt, miten Johan Kahl pystyi tekemään niin puhuttelevia ja väkeviä virsiä niin nuorella iällä. Hänen parikymppisenä tekemänsä virret ovat edelleen monenikäisten suosikkivirsiä.

Kahl ei ole ainoa esimerkki siitä, että juuri hyvin nuori runoilija onnistuu luomaan jotakin niin ajatonta, että se kestää sukupolvesta toiseen ja puhuttelee kaikenikäisiä. Nuoruudessa on jotakin sellaista, mikä voi jättää jälkeensä jotakin ajatonta.

Kalle Hiltunen